

www.mevzuattakip.com.tr

Mahalli İdareler Tarafından Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması veya Kaldırılmasının Zorunlu Olduğu

Bu karar, “mahalli idareler tarafından belediye atıkları ile benzer ticari ve kurumsal atıkların ayrı toplanması ve atık işleme tesislerine gönderilmek üzere bırakılabilmesinin sağlanması amacıyla atık getirme merkezlerinin kurulması/kaldırılmasının zorunlu olduğu” hakkındadır.

KAMU İHALE KURULU KARARI

Toplantı No: 2025/020

Gündem No: 55

Karar Tarihi: 22.05.2025

Karar No: 2025/UY.I-1199

BAŞVURU SAHİBİ: Abdurrahman ÖZÇELİK,

İHALEYİ YAPAN İDARE: Nusaybin Belediyesi İklim Değişikliği Ve Sıfır Atık Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE: 2025/312996 İhale Kayıt Numaralı “Nusaybin Belediyesi Atık Getirme Merkezi Yapım İşi” İhalesi

KURUMCA YAPILAN İNCELEME:

Nusaybin Belediyesi İklim Değişikliği Ve Sıfır Atık Müdürlüğü tarafından 21.03.2025 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “Nusaybin Belediyesi Atık Getirme Merkezi Yapım İşi” ihalesine ilişkin olarak Abdurrahman Özçelik tarafından 18.04.2025 tarih ve 182544 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 18.04.2025 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2025/836 sayılı şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi:

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle; ihalenin iptal edildiğine ilişkin kararın 15.04.2025 tarihinde bildirildiği, ancak atık giderme merkezinin kurulmasının zorunlu olduğu, projenin entegre edilerek 'Mobil (Seyyar) Atık Getirme Merkezleri', 'Elektrikli Atık Toplama Aracı', 'Alo Atık Hattı Aracı' ve 'İkinci El Malzeme Tamir Atölyesi'nin projeye dâhil edildikten sonra tekrar ihaleye çıkılacağı gerekçeleriyle ve bütün tekliflerin reddedilerek ihalenin iptal edilmesinin mevzuata aykırı olduğu, idarenin ihaleyi iptal etmeye ilişkin takdir yetkisini keyfi kullanamayacağı, ihale sürecinin usule uygun olarak ilerlediği ve geçerli teklif alındığı, aralarında doğal bağlantı olmayan mal alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ihaleye çıkılması gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

İptal gerekçeleri ile sınırlı olarak yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "*İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. ...*" hükmü,

"Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali" başlıklı 39'uncu maddesinde "*İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/24 md.) Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir.*" hükmü,

"İhalenin karara bağlanması ve onaylanması" başlıklı 40'ıncı maddesinde "*37 ve 38 inci maddelere göre yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır.*"

Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

...

İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.

İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.

İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır. İki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir.” hükmü,

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 24’üncü maddesinde “Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir...” hükmü,

Sıfır Atık Yönetmeliği’nin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde “...c) Atık getirme merkezi: Ayrı biriktirilen atıkların geri kazanıma ve/veya bertarafa gönderilmesi amacıyla bırakıldığı merkezleri,...” hükmü,

“Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri” başlıklı 9’uncu maddesinde “...(2) Büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe, belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idareleri;

...

d) Atık getirme merkezlerinde biriktirilen atıklar ile evlerden kaynaklanan atık ilaçların yönetimini sağlamakla,

...

g) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm süreci kent konseyi gündemine dahil etmekle,

ğ) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere, mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikalarını belirleyerek bu hususları stratejik planlarına ve bütçelerine yansıtma,

h) Yetkisi dahilinde sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında EK-1 listede tanımlanan uygulama takvimine uyarak mevcut atık yönetim hizmetlerini bu sisteme entegre etmekle,

ı) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirmekle, sisteme ilişkin tam maliyet esaslı tarifeleri belirlemekle ve uygulamakla,...yükümlüdür.” hükmü,

Söz konusu Yönetmelik dayanak alınarak yürürlüğe konulan Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar’ın “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde“a)Atık getirme merkezi: Ayrı biriktirilen atıkların geri kazanıma ve/veya bertarafa gönderilmesi amacıyla bırakıldığı merkezleri,

...

ç) Geri kazanılabilir atık aktarma merkezi: Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında; evlerden ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel işletmeler ile kurumlardan kaynaklanan tehlikesiz nitelikteki geri kazanılabilir kağıt/karton, cam, metal, plastik, kompozit, tekstil atıkların atık işleme tesislerine ulaştırılmadan önce biriktirilmesi amacıyla mahalli idareler tarafından kurulan/kurdurulan, işletilen/işlettirilen merkezleri,

...

e) Mobil atık getirme merkezi: Belirli süreler içerisinde farklı noktalara hizmet vermek amacıyla kullanılan gerektiğinde yeri değiştirilebilen taşınabilir özellikte, farklı tür atıkları ayrı ayrı toplamak amacıyla birden fazla biriktirme ekipmanının birlikte bulunduğu atık toplama noktasını ve/veya atık getirme merkezine bağlı olarak kullanılan atık toplama taşıtlarını, ifade eder.” açıklaması,

“Sıfır atık sistemine ilişkin genel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde “...(7)... Sıfır atık yönetim sistemi dâhilinde ihtiyaçlara hızlı cevap verilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması için ayrı bir mobil iletişim hattı kurulur, bu iletişim hattı vatandaşlara duyurulur. Ayrıca Bakanlıkça hazırlanan mobil uygulamalara dâhil olunur.” açıklaması,

“Atıkların ayrı toplanması” başlıklı 10’uncu maddesinde “...(3)Mahalli idarelerce sıfır atık sisteminin veriminin artırılması için izleme çalışmaları yürütülerek sistemin etkinliği ve optimizasyonunun sağlanması amacıyla gerekli iyileştirmeler yapılır.

(4)Toplama/taşıma araçlarında sıfır atık logosu kullanılır, renk ve etiketlemeleri için <https://sifiratik.gov.tr/kutuphane/kurumsal-kimlik> adresinde yer alan hususlara uyulur. Ayrıca toplama/taşıma araçlarında “Sıfır Atık Toplama Aracı” ibaresi bulunur.” açıklaması,

İdari Şartname’nin “İhale konusu işe/alıma ilişkin bilgiler” başlıklı 2’nci maddesinde “2.1. İhale konusu işin/alımın;

a) Adı: Nusaybin Belediyesi Atık Getirme Merkezi Yapım İşi.

...

ç) Yatırım proje no'su (yapım işlerinde): 1

e) Miktarı: 133 Adet İş Kaleminden oluşmakta ve İhale Dökümanı içeriğinde bulunmaktadır.” düzenlemesi,

“Teklif ve sözleşme türü” başlıklı 19’uncu maddesinde “19.1. İstekliler tekliflerini, anahtar teslimi götürü bedel üzerinden vereceklerdir; ihale sonucu, ihale üzerine bırakılan istekliyle anahtar teslimi götürü bedel sözleşme imzalanacaktır.” düzenlemesi yer almaktadır.

Başvuru konusu ihalenin 21.03.2025 tarihinde açık ihale usulü ile anahtar teslimi götürü bedel şeklinde teklif alınarak gerçekleştirilen “Atık Getirme Merkezi Yapım İşi” olduğu, 14.04.2025 onay tarihli ihale komisyonu kararına göre söz konusu ihaleye 3 isteklinin katıldığı, başvuru sahibi Abdurrahman Özçelik’ten 26.03.2025 tarihinde “Beyan edilen bilgileri tevsik eden belgelerin sunulması” konulu yazı ile belge talep edildiği,

Ancak 14.04.2025 tarihinde isteklilere gönderilen “Bütün tekliflerin reddedilmesi sebebiyle ihalenin iptali” konulu yazıda “12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Sıfır Atık Yönetmeliği Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 - (5) Mahalli idareler Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda atık getirme merkezini kurmak/kurdurmakla, işletmek/işlettirmekle yükümlüdür.

Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar Atık getirme merkezlerinin kurulmasına ilişkin esaslar MADDE 11- (1) Mahalli idareler tarafından; Ek-I’de yer alan, belediye atıkları ile benzer ticari ve kurumsal atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan ayrı toplanması ve atık işleme tesislerine gönderilmek üzere bırakılabilmesinin sağlanması amacıyla atık getirme merkezlerinin kurulması/kurdurulması zorunludur.

Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 14- (11) Mahalli idarelerce sıfır atık yönetim sistemi kapsamında gerçekleştirilecek toplama

faaliyetlerinin etkinliğinin arttırılması amacıyla Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun şekilde atık getirme merkezi/merkezleri oluşturulur. Bu doğrultuda;

b) Atık getirme merkezlerinin konumu ile vatandaşların erişilebilirliği değerlendirilerek farklı yerlerde toplama noktalarının oluşturulması amacıyla mobil atık getirme merkezleri kurulur/kurdurulur.

Sıfır atık sistemine ilişkin genel ilkeler MADDE 5- (7); Mahalli idareler, vatandaşları atıklarını ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik eder. Ayrı biriktirilecek atık türleri, bu atıkların biriktirileceği biriktirme ekipmanları ve yerleri, atık türlerine göre toplama yöntemi ve gün/saatleri, toplama güzergâhları, atık getirme merkezleri ve yerleri ile mobil (seyyar) atık getirme merkezi programı vatandaşlara duyurulur. Sistemin etkinliği sürekli takip edilir, gerekli iletişim kanalları kullanılarak vatandaşlara yönelik bilgilendirme çalışmaları tekrarlanır. Sıfır atık yönetim sistemi dâhilinde ihtiyaçlara hızlı cevap verilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması için ayrı bir mobil iletişim hattı kurulur, bu iletişim hattı vatandaşlara duyurulur. Ayrıca Bakanlıkça hazırlanan mobil uygulamalara dâhil olunur.

Atık getirme merkezlerinin işletilmesine ilişkin esaslar MADDE 13- (3) Mahalli idareler tarafından kurulan atık getirme merkezlerinde belirlenen alanlarda, yeniden kullanılabilir durumdaki mobilya, yatak, giysi gibi ürünlerin tamir, bakım, onarım ve benzeri işlemlerden geçirilerek aynı amaçlı kullanılmak üzere ikinci el ürün olarak yeniden piyasaya sunulması amacıyla tamir atölyesi, ikinci el ürün teşhir alanı tesis edilebilir. Tamir, bakım ve onarım işleminden kaynaklanacak atıkların yönetimi ilgili mevzuatına göre yapılır.

Mobil atık getirme merkezleri MADDE 15- (1) Atık getirme merkezlerine tüm vatandaşların erişim durumu değerlendirilerek ayrı toplama etkinliğinin artırılmasını teminen hizmet alanı içerisinde farklı konumlarda toplama noktalarının oluşturulması amacıyla mobil atık getirme merkezleri kurulabilir/kurdurulabilir ve ayrıca seyyar (mobil) atık getirme merkezi olarak taşıtlar kullanılarak sistem desteklenebilir.

'Sıfır Atık Yönetmeliği' ve 'Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'a göre; atık getirme merkezinin kurulmasının zorunlu olduğu; sıfır atık yönetim sisteminin tam anlamıyla uygulanması için yönetimle beraber yapılan istişarede; 'Mobil (Seyyar) Atık Getirme Merkezleri, 'Elektrikli Atık Toplama Aracı, 'Alo Atık Hattı Aracı' ve 'İkinci El Malzeme Tamir Atölyesi' kamu yararı da gözetilerek ilerde herhangi bir sorunla karşılaşılmaması için projeye dâhil edilecek olup; belirtilen gerekçeler doğrultusunda projeye dâhil edildikten sonra ise tekrar ihaleye çıkılacaktır. Yukarıda belirtilen mevzuatların kanun maddeleri doğrultusunda ve kamu yararı gözetilerek bu karar alınmıştır.

Söz konusu Nusaybin Belediyesi Atık Getirme Merkezi Yapım İşi ihalesine katılan tüm istekliler tarafından ihale için verilen teklifler yukarıda belirtilen gerekçelerden dolayı, Nusaybin Belediyesi Atık Getirme Merkezi Yapım İşi İdari Şartnamesinin 34 uncu madde hükümleri, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 65'inci madde hükümleri ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 39'uncu madde hükümleri gereğince, Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesine karar verilmiştir.” ifadelerine yer verilerek, ihale konusu işe ilişkin projenin Sıfır Atık Yönetmeliği ve Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar’a göre entegre edilip, ‘Mobil (Seyyar) Atık Getirme Merkezleri’, ‘Elektrikli Atık Toplama Aracı’, ‘Alo Atık Hattı Aracı’ ve ‘İkinci El Malzeme Tamir Atölyesi’nin projeye dahil edilerek tekrar ihaleye çıkılacağı gerekçeleriyle ihalenin iptal edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun’un 39’uncu maddesinden, ihale komisyonu kararı üzerine idarenin, bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbest olduğu hüküm altına alındığı, dolayısıyla hususta idareye bir takdir yetkisi verildiği anlaşılmaktadır.

Aynı Kanun’un 41’inci maddesinde ihale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda isteklilere gerekçeleri belirtilmek suretiyle bildirim yapılacağı hüküm altına alınmış olup, bu çerçevede ihaleyi yapan idarelere ihaleyi iptal etme konusunda takdir yetkisinin tanındığı ancak bu yetkinin mutlak ve sınırsız olmadığı, anılan yetkinin çerçevesinin hukuk kuralları ile sınırlı olduğu, kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda usule ve amaca uygun olarak kullanılması ve bu hususların değerlendirilmesinde somut olaya ilişkin koşulların dikkate alınarak anılan Kanun’un 5’inci maddesinde yer alan temel ilkeler çerçevesinde karar verilmesi gerektiği,

Yukarıda yer verilen Sıfır Atık Yönetmeliği ve bu Yönetmelik dayanak alınarak yürürlüğe konulan Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar’dan, mahalli idareler tarafından belediye atıkları ile benzer ticari ve kurumsal atıkların ayrı toplanması ve atık işleme tesislerine gönderilmek üzere bırakılabilmesinin sağlanması amacıyla atık getirme merkezlerinin kurulması/kurdurulmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda mahalli idarelerin sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere, mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikalarını belirleyerek bütçelerine yansıtabilecekleri, dolayısıyla sıfır atık yönetim sisteminin tam anlamıyla uygulanması için kamu yararı gözetilerek, gelecek dönemlerde herhangi bir sorunla karşılaşılmasında amacıyla mevcut projeye “Mobil (Seyyar) Atık Getirme Merkezleri, Elektrikli Atık Toplama Aracı, Alo Atık Hattı Aracı ve İkinci El Malzeme Tamir Atölyesi”nin dahil edilerek projede entegrasyon sağlanması amacı bulunduğu ifade edilmekle birlikte, söz konusu gerekçede tamamlayıcı unsur olarak belirtilen ihtiyaçlardan “Mobil (Seyyar) Atık

Getirme Merkezleri", "Elektrikli Atık Toplama Aracı", "Alo Atık Hattı Aracı"nın sıfır atık sisteminin gereksinimleri arasında yer aldıkları ancak doğrudan ihale konusu yapım işinin parçası olarak değerlendirilebilir nitelikte olmadıkları, "İkinci El Malzeme Tamir Atölyesi"ne ilişkin kısım yapım işi kapsamında değerlendirilse de bu işe ilişkin imalatların 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu'nda anahtar teslimi götürü bedel işlerde yaptırılacak iş artışı oranları (%10) içerisinde kalıp kalmayacağı hususunda bir hesaplama yer verilmediği göz önüne alındığında idarece ihalenin iptaline ilişkin sunulan gerekçelerin yerinde olmadığı değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinin (j) fıkrasının 9'uncu alt bendinde *"Başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde, Kurul kararı ile itirazen şikâyet başvuru bedelinin başvuru sahibine iadesine karar verilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından itirazen şikâyet başvuru bedelinin iadesi yapılır ve son ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz işlemez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez.*

Bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedel hiçbir durumda iade edilmez." hükmü yer almaktadır.

Başvuru sahibi istekli tarafından 101.344,00 TL başvuru bedelinin Kurum şikâyet gelirleri hesabına yatırıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede anılan isteklinin itirazen şikâyet başvurusuna konu iddiasında haklı olduğu tespit edilmiş olup, Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumuna yazılı talebi halinde 101.344,00 TL'lik başvuru bedelinin iadesinin gerektiği anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen otuz gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

1) İdarenin ihalenin iptali kararının iptaline,

2) Başvuru bedelinin Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumuna yazılı talebi halinde iadesine,

Oybirliği ile karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA